

Orientering om Statsforvalterens oppdrag og roller knyttet til miljørettet helsevern

Kommuneoverlege- konferanse, Fevik 04.09.2024

Seniorrådgiver/jurist Synnøve Spinnangr- helse- og sosialavdelingen

Statsforvalteren i Agder

08.11.2024

Statsforvalteren

- [Folkehelseloven § 23](#)
- Hensyn til befolkningens helse når befolkningstallet øker og demografisk utvikling
- [Utvikling av gode bomiljø](#), folkehelse
- Tilsyn og kontroll- herunder **klagebehandling**, folkehelseloven § 19
- Veiledning
- Tilsyn med kommunens ansvar for godkjenning og oppfølging av barnehager og skoler
- Samarbeid internt (Justis- og kommuneøkonomi og miljø/forurensing) og med andre myndigheter, bla. helsedirektoratet (Mari Jonsrud Lindbekk)
- Sivilombudet

Full krig om frisbeegolf

Kristiansand frisbeegolfklubb gir opp banen på Kogleheia. To-tre naboer oppgis å være årsaken.

Sverre Messel med en av kurvene i frisbeegolfbanen. Foto: Torstein Elkeland

Støyen fra havna: Kan bli aktuelt å kjøpe ut 28 boliger

Arendal kommune overlater til politikerne å bestemme hvordan beboerne nærmest havna på Eydehavn skal kompenseres for støy. Å innløse eiendommer er blant tiltakene som blir foreslått.

Setter punktum for støystriden rundt Fjære skytebane

Sivilombudsmannen setter foten ned for Det Frivillige Skyttervesens (DFS) klage. DFS var ikke fornøyd med at åpningstidene ble sterkt redusert i 2019.

Vil bygge hall til 22 millioner etter støyklager

På sitt årsmøte vedtok Justøyfamiliens bibelcamping (JFC) at de skal bygge en ny hall. Det kan bety slutten på en årelang konflikt med campingens hyttenaboer.

Slik ser man for seg den nye møtehallen. Foto: Justøyfamiliens bibelcamping

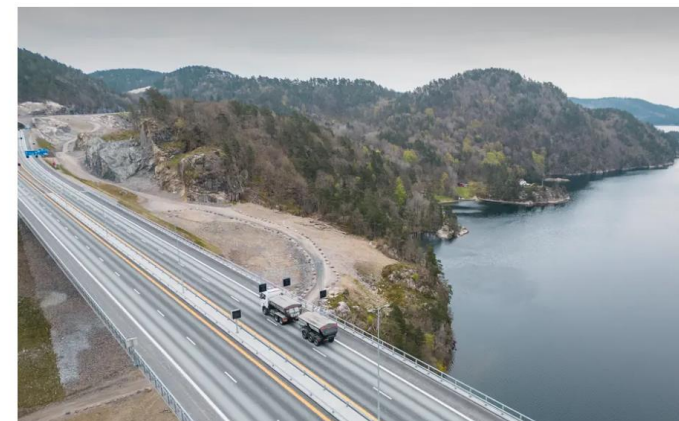
Mener det positive veier tyngre enn naboenes støyplager

Politikerne må igjen ta stilling til sommeraktiviteten på den tidligere trafikkhavna.

Krever støyvern på broas sørside

På den nye broa over Trysfjorden er det kun støyskjermer på nordsiden. På broas sørside plages hytteeierne av støyen. De mener det bør være en kostnadmessig bagatell å få opp støyskjermer.

Nyheter

Truer med å anmelde kommunen for bråkete badegjester

Nærmeste nabo til Tjenna badepark har sett seg lei på bråk fra badende om nettene.

Trysfjordbrua: Jarle Martinsen, Syden: Beate H. Mikkelsen,

Fjære: Baard Larsen/Homdal & Larsen, Tjenna: Elisabeth Grosvold, Havn: Frank Johannessen

Andre typer saker

- Tobakksrøyk i sameier
- Støy fra varmepumper
- Stråling fra antenner
- Sjøppel rundt bygninger som tilstrekker seg skadedyr
- Etablering av hundekennel

«Privatrettslige forhold»- selv om annet regelverk regulerer et forhold bestemmer [forskriften § 3 jf. kap 3](#) at kommunen ikke kan avvise en sak begrunnet i at det er uten for deres ansvar.

Støykonflikter

Kan forebygges gjennom arealplanlegging, egne veiledere, handlingsplaner, samarbeid internt i kommunen og eksternt, innhente kompetanse

Et viktig tema når areal fortettes og det oppstår konflikter mellom brukergrupper

[T- 1442/21](#)

I arbeidet med reguleringsplaner må kommunen påse at kommuneplanbestemmelser overholdes og at denne retningslinje legges til grunn for planleggingen.

Planforslaget skal være tilstrekkelig detaljert. For å kunne ta stilling til planforslag som berører støyutsatte områder med støyfølsom bebyggelse, må det utarbeides en detaljert støyutredning.

Rettslig utgangspunkt

Forvaltningsloven

Plan- og bygningsloven

Folkehelseloven

Forskrift om miljørettet helsevern

Forurensningsloven

gjelder for **private og offentlige virksomheter** og eiendommer hvis forhold direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen. Forskriften gjelder ikke miljømessige forhold som oppstår i boliger og på fritidseiendommer, hvis ikke slike forhold kan virke inn på omgivelsene utenfor boligen eller fritidseiendommen.

Helsehensyn skal så langt som mulig ivaretas gjennom **ordinære prosesser** knyttet til planlegging og godkjenning av virksomheter og eiendommer. Der annet regelverk fastsetter helsebegrunnede krav eller normer, skal det tas utgangspunkt i disse ved vurderingen av hvorvidt forskriftens krav til helsemessig tilfredsstillende drift, jf. kapittel 3, er oppfylt.

Virksomheter og eiendommer skal planlegges, bygges, tilrettelegges, drives og avvikles på en **helsemessig tilfredsstillende måte**, slik at de ikke medfører fare for helseskade eller helsemessig ulempe.

Med helsemessig ulempe menes forhold som etter en helsefaglig vurdering kan **påvirke helsen negativt og som ikke er helt uvesentlig**.

Når det er grunn til å anta at planlagte eller eksisterende virksomheter og eiendommer kan medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe, skal den ansvarlige for virksomheten utføre de beskyttelsestiltak og ta de forholdsregler som ellers er nødvendige for å forebygge, hindre eller motvirke at slik virkning oppstår.

Ca. avstand til nærmeste boliger	Lav intensitet < 10 samtidige brukere	Middels intensitet 10-30 samtidige brukere	Høy intensitet > 30 samtidige brukere, kamper og arrangementer
< 50 m	Grønn	Gul	Oransje
50-100 m	Grønn	Grønn	Gul
> 100 m	Grønn	Grønn	Grønn

Klagebehandling

Folkehelseloven §§ 11, 12, 13, 14, 16 og [forskrift om miljørettet helsevern](#), kap 5, forvaltningsloven

Korrekt saksbehandling

Klage på kommunenes enkeltvedtak om

- [konsekvensutredning](#)
- retting
- stansing, eller
- avgjørelse om å ikke gi slike pålegg.

Informere om klageretten i vedtaket

Folkehelseloven er en sikkerhetsventil der det oppstår helseplager, og man må se på sammenheng med annet regelverk og for eksempel planprosesser og reguleringsplaner, tillatelser som er gitt mm.

Mange veiledere:

- Støyvurdering ved etablering av nærmiljøanlegg (IS- 1693)
- Veileder om musikkanlegg og helse (IS- 0327)
- [Veileder](#) om støy- forurensingsforskriften kap 5
- [Veileder](#) om behandling av støy i arealplanlegging- M-2061

Klagebehandlingen

Kommunen må ta standpunkt til klagen og begrunne dette, fvl. § 34 jf.

folkehelseloven kap. 3.

Førsteinstansvurdering

De begrensninger eller tiltak som settes må forholdsmessighetsvurderes- tiltak må stå i rimelig forhold til de helsemessige hensyn, og den konkrete vurderingen må fremkomme i vedtaket.

Viktig at kommunen samarbeider internt

Påvirke helsen negativt utover en viss tålegrense, akseptabel helserisiko

Helserisiko og forholdsmessighet

Reguleringsplan, men da må den inneholde noe om ev. støy, røyk, trafikk mm. Dersom planen ikke omhandler støy, kan det være en mangel ved planen.

Følge opp med støymålinger/tiltak, ev. andre tiltak som er satt i tillatelsen eller i planen

Sette tidsrammer for bruken

Virkemidler:

- Krav til å kartlegge støy
- Opplyse befolkningen om eksponering av støy og støyens virkninger
- Utarbeide handlingsplaner og
- gjennomføre støyreduserende tiltak

Nyttig

Tirsdag 24.9 kl. 09.30- 11:

Avholdes teamsmøte som fylkeskommunen (Terje Amundsen) holder med kommunenes planavdelinger og miljørettet helsevern

Statsforvalter (miljøavdelingen v. Bjørn Stokke) vil dele erfaringer knyttet til:

- Forhold mellom plan- og bygningsloven og annet lovverk – Hva må løses allerede på kommuneplannivå og på reguleringsplannivå?
- Hvordan ikke bare «karre seg innafor regelverket», men faktisk skape gode og helsefremmende bomiljøer?
- Eksempler på typiske mangler og feil i planarbeid
- Hvordan vurdere en støyutredning
- «Bygge – og anleggsfasen – i realiteten et masseuttak de første 8 år.»